

D E C I Z I E

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat, Iuliana Oprea,
Ion Druță, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Serviciul Stare Civilă, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Condrami Tatiana împotriva Serviciului Stare Civilă cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de către Condrami Tatiana și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 martie 2016 de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 25 noiembrie 2015, Condrami Tatiana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva OSC mun. Chișinău cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că, la XXX, în s. XXX, r-nul XXX, s-a născut tatăl său, Tesler Șlioma din părinții Tesler Abram și Tesler Maica. La XXX Tesler Șlioma s-a căsătorit cu Zobova Elena, căsătoria fiind înregistrată la OSC Cahul cu numărul de înregistrare 66. La XXX s-a născut ea, iar la XXX, fratele său, Tesler Alexandr. Împreună cu părinții și cu fratele au locuit în or. Cahul.

Menționează reclamanta că, la XXX Tesler Șlioma a decedat în or. Cahul, decesul fiind înregistrat la XXX la OSC Cahul cu numărul de înregistrare 11. Ulterior, soția defunctului, Tesler Elena, s-a mutat cu traiul în mun. Chișinău și la moment locuiește pe adresa mun. XXX, str. XXX, XXX, ap. XXX.

Susține reclamanta că, având scopul de a-și redobândi cetățenia română, a depistat lipsa actului de naștere al tatălui. Astfel, pentru obținerea actului în cauză s-a adresat către OSC mun. Chișinău, care conform avizului privind constatarea lipsei actului de stare civilă din 17 octombrie 2014 a stabilit că, actul de naștere pe

numele lui Tesler Șlioma, născut la XXX, în s. XXX, r-nul XXX, nu a fost identificat.

Solicită reclamanta, constatarea faptului că, Tesler Șlioma s-a născut la XXX, în s. XXX, r-nul XXX, din părinții Tesler Abram și Tesler Maica, obligarea OSC mun. Chișinău de a efectua înscrierile corespunzătoare în Registrul actelor de stare civilă și eliberarea certificatului de naștere.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 martie 2016, acțiunea a fost admisă. S-a constatat faptul că, Tesler Șlioma, decedat la XXX, s-a născut la XXX în s. XXX, r-nul XXX.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 27 aprilie 2016 Serviciul Stare Civilă a declarat apel nemotivat (f.d. 46) și la 15 noiembrie 2016 - apel motivat (f.d. 63-65) împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 martie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016 (f.d. 75-78) a fost respins apelul declarat de Serviciul Stare Civilă și s-a menținut fără modificări hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 martie 2016.

Invocând ilegalitatea actelor judecătorești enunțate, la 11 ianuarie 2017, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Serviciul Stare Civilă a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016 și hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 martie 2016.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de apel greșit a constatat că, dispozițiile procedurale au fost respectate în tot, respectiv, s-a dat o apreciere eronată raportului juridic stabilit între părți, aplicând norma legală care nu trebuia să fie aplicată și neaplicând norma legală care trebuia să fi fost aplicată.

Menționează că, conform art. 61 al Legii nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă, cererea de înregistrare ulterioară a actului de stare civilă, însoțită de actele confirmatoare, se depun la Oficiul Stare Civilă la domiciliul persoanei interesate. Ulterior, Oficiul Stare Civilă emite decizia corespunzătoare.

Opinează recurentul că, avizul privind constatarea lipsei actului de stare civilă nu constituie proba respectării procedurii extrajudiciare de soluționare a problemei.

Mai invocă că, temei pentru instanța judecătorească de a putea examina cererea de constatare a unui fapt cu valoare juridică este avizul/decizia OSC privind imposibilitatea administrativă de a înregistra ulterior/reconstitui actul de stare civilă solicitat, precum și probele concludente suplimentare, ce nu pot fi prezentate organului de stare civilă.

Prin urmare, instanța de fond și instanța de apel a aplicat o normă legală procesuală care nu trebuia aplicată și anume că, a supus judecării cererea petiționarei

și a constatat faptul invocat; nu a aplicat norma legală procesuală care trebuia să fie aplicată. Instanța urma să scoată cererea de pe rol fără a o supune examinării în procedură specială.

Totodată indică că, instanța a constatat faptul nașterii lui Tesler Șlioma și că, aceasta nu a fost înregistrată la organul de stare civilă în condițiile în care registrele de stare civilă pe localitatea Mărculești pe perioada anilor 1923-1924 nu s-au păstrat.

Prin urmare, instanța urma să respingă cererea petiționarei pe motivul neîndeplinirii condițiilor de constatare a faptelor cu valoare juridică prevăzute la art. 282 al CPC.

La fel, a menționat că, Serviciul Stare Civilă în apelul motivat a informat instanța ierarhic superioară despre identificarea în fondul de arhivă a registrelor a actului de naștere nr. 40-R din 04 aprilie 1990, întocmit de OSC Florești pe numele Tesler Semion, născut la XXX în localitatea XXX, r-nul XXX din părinții Tesler Abram și Tesler Malca.

Confirmare precum că, anume Tesler Semion și Tesler Șlioma este una și aceeași persoană, constituie informația din actul de naștere întocmit pe numele Tesler Tatiana, nr. XXX din XXX, de OSC Cahul, unde datele despre tată figurează Tesler Șlioma, iar patronimicul copilului atestă modificări din „Șliomovna” în „Semionovna” în temeiul actului de schimbare a numelui de familie, prenumelui și patronimicului nr. XXX din XXX, întocmit de OSC Cahul.

Susține că, o altă dovadă precum că, Tesler Semion și Tesler Șlioma este una și aceeași persoană constituie și certificatul de schimbare a numelui familiei, prenumelui și patronimicului pe numele Tesler Alexandr și Tesler Tatiana, care certifică schimbarea patronimicului acestora din „Șliomovici/Șliomovna” în „Semionovici/Semionovna”.

Concluzionează, că în condițiile în care fapta nașterii unei persoane poate fi probată prin actul nașterii corespunzător, respectiv poate fi eliberat, în condițiile legii, extras de pe actul de naștere la cererea persoanei interesate, constatarea faptului nașterii unei persoane pe calea acțiunii judiciare se prezintă ca fiind absolut neîntemeiată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia atacată cu recurs a fost pronunțată la 15 noiembrie 2016 (f.d. 75-78), care a fost expediată în adresa părților la 16 decembrie 2016 (f.d. 79), recepționată de recurent la 15 decembrie 2016 (f.d.80).

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că, recursul depus de către OSC Chișinău a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, completul din 3 judecători prin încheierea din 15 martie 2017 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea cererii din următoarele considerente.

Examinând temeiurile invocate în recurs sub prisma legalității hotărârilor atacate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a pronunța o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care a dispune scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. d) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, dispunând încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol, dacă există temeiurile prevăzute la art. art. 265 și 267 CPC.

După cum rezultă din actele cauzei, Condrami Tatiana, înaintând acțiune împotriva OSC mun. Chișinău, a solicitat constatarea faptului că, Tesler Șlioma s-a născut la XXX, în s. XXX, r-nul XXX, din părinții Tesler Abram și Tesler Maica și obligarea OSC mun. Chișinău de a efectua înscrierile corespunzătoare în Registrul actelor de stare civilă și eliberarea certificatului de naștere.

Judecând pricina în cauză, prima instanță a admis acțiunea, iar instanța de apel a respins apelul declarat de Serviciul Stare Civilă și a menținut fără modificări hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 martie 2016.

Instanța de recurs constată că, atât hotărârea primei instanțe, cât și decizia instanței de apel sunt neîntemeiate, rezultate din aplicarea incorectă a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic apărut în speță.

Or, după cum se constată la caz, acțiunea formulată de Condrami Tatiana se referă la constatarea faptului care are valoare juridică.

Colegiul reține că, dacă în cadrul examinării pricinii a apărut un litigiu de drept de competența instanței judecătorești, aceasta este obligată să emită o încheiere de scoatere de pe rol a cererii, explicându-i petiționarului și altor persoane interesate dreptul lor de a soluționa litigiul în procedură de acțiune civilă în instanța competentă, cu respectarea prevederilor art. art. 167 și 168 CPC.

Mai mult ca atât, Colegiul remarcă că, potrivit condițiilor de constatare a faptelor cu valoare juridică, prevăzute de art. 282 CPC, adresarea în instanța de

judecată pentru constatarea faptului juridic este posibilă în cazul în care petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare se solicită și prezintă probe care confirmă faptul și justifică imposibilitatea obținerii documentelor necesare sau a reconstituirii acestora pe cale extrajudiciară.

Colegiul apreciază soluția instanței de apel drept nejustificată, deoarece în conformitate cu prevederile art. 267 lit. a) CPC, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege, de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară.

Fiind investit cu judecarea pricinii în ordine de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță și instanța de apel au interpretat eronat normele de drept material invocate supra, deoarece conform art. 61 al Legii nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă, cererea de înregistrare ulterioară a actului de stare civilă, însoțită de documentele doveditoare, se depune la Oficiul Stare Civilă de la domiciliul persoanei interesate. Urmare a examinării cererii respective, Oficiul Stare Civilă emite decizia corespunzătoare în acest sens.

Avizul privind constatarea lipsei actului de stare civilă (prezentat de petiționară) nu constituie proba respectării procedurii extrajudiciare de soluționare a problemei petiționarei.

Cu certitudine s-a stabilit și faptul că, deși obiectul acțiunii îl constituie constatarea faptului nașterii unei persoane (Tesler Șlioma) de către o femeie concretă, care în condițiile art. 60 al Legii nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă presupune inițierea procedurii de înregistrare ulterioară a actului de stare civilă, instanța de apel la examinarea cauzei respective eronat a aplicat prevederile art. 59 al Legii nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă, care de fapt reglementează procedura de reconstituire a actului de stare civilă. Petiționara nu a depus cerere la Oficiul Stării Civile nici pentru reconstituirea actului de stare civilă și nici pentru înregistrarea ulterioară a nașterii.

Sub aspectul celor relatate, Colegiul lărgit conchide că, în speță se impune aplicarea prevederilor statuate la art. 267 lit. a) CPC, care direct indică că, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul nu a respectat procedura prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară.

Astfel, reieșind din faptul că, atât prima instanță, cât și instanța de apel la judecarea pricinii, au ignorat prevederile legale citate mai sus, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea

primei instanțe și a pronunța o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care a dispune scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată.

Colegiul consideră necesar de a explica reclamantei Condrasi Tatiana că, după înlăturarea circumstanțelor care au dus la scoaterea cererii de pe rol, poate adresa instanței o nouă cerere, conform dispozițiilor generale.

În conformitate cu art. art. 267 lit. a), 445 alin. (1) lit. d), 445 alin. (3) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Serviciul Stare Civilă.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 29 martie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Condrasi Tatiana împotriva Oficiului Stării Civile mun. Chișinău privind constatarea faptului care are valoare juridică, și se emite o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care:

Se dispune scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Condrasi Tatiana împotriva Oficiului Stării Civile mun. Chișinău privind constatarea faptului care are valoare juridică.

Se explică Tatianeii Condrasi că, după înlăturarea circumstanțelor care au dus la scoaterea cererii de pe rol, poate adresa instanței o nouă cerere, conform dispozițiilor generale.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valentina Clevadî

judecători

Galina Stratulat

Iuliana Oprea

Ion Druță

Dumitru Mardari